

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

7/23752 Gk-91

Sayı : 56020453/2020-610-E.156/1059/1730
Konu : Yazılı soru önergesi

91/0.6/2020

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 30/01/2020 tarihli ve 43452547-120.07-E. 607071 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, Siirt Milletvekili Meral Danış Beştaş tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/23752 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Abdulhamit GÜL
Bakan

EKLER:

- 1- Soru önergesi cevabı (1 adet)
- 2- 19/12/2020 tarihli ve 18822 sayılı yazı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Mevzuat Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2020-610-E.156/1058/1729
Konu : Yazılı soru önergesi

24/06/2020

Sayın Meral DANIŞ BEŞTAŞ
Siirt Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/23752 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

Soru önergesinde yer alan hususlarla ilgili olarak; Kişisel Verileri Koruma Kurumuyla yapılan yazışma sonucu Bakanlığımıza iletilen 19/02/2020 tarihli ve 18822 sayılı yazı ve eki ilişiktir.

Bilgilerinize sunulur.

Abdulhamit GÜL
Bakan

T.C.
KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURUMU
Hukuk İşleri Dairesi Başkanlığı

Sayı : 67322700/045.02/ 18822
Konu : Yazılı Soru Önergesi

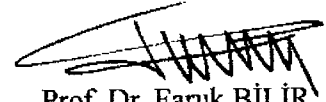
SÜRELİ
19.02/2020

ADALET BAKANLIĞINA
(Mevzuat Genel Müdürlüğü)

İlgi : 07/02/2020 tarihli ve E.156/819/1247 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınız ekinde alınan ve Siirt Milletvekili Meral DANIŞ BEŞTAŞ tarafından Adalet Bakanı Sayın Abdülhamit GÜL'e yöneltilen 7/23752 Esas numaralı yazılı soru önergesinde yer alan sorulara ilişkin cevaplar yazımız ekinde sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Faruk BİLİR
Başkan

Ek: Soru önergesine ilişkin cevaplar. (7 sayfa)

7/23752 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ

Bilindiği üzere, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu (**Kanun**) 24/03/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilmiş ve 07/04/2016 tarihli ve 29677 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Kişisel verilerin işlenebilmesi hususunda temel kanun olan 6698 sayılı Kanun ile etkin bir denetim mekanizması olarak verilen görevleri yerine getirmek üzere Kişisel Verileri Koruma Kurumu (**Kurum**) kurulmuş, Kurumun karar organı olarak; Kanunla ve diğer mevzuatla verilen görev ve yetkilerini, kendi sorumluluğu altında, bağımsız olarak yerine getiren Kişisel Verileri Koruma Kurulu (**Kurul**) teşekkül etmiştir. Kanunun 19 uncu maddesi gereğince; Kurum idari ve mali özerkliğe sahip ve kamu tüzel kişiliğini haizdir. Kanunun 21 inci maddesinin 1 numaralı fıkrasında Kurulun Kanunla ve diğer mevzuatla verilen görev ve yetkilerini kendi sorumluluğu altında, bağımsız olarak yerine getireceği ve kullanacağı, görev alanına giren konularla ilgili olarak hiçbir organ, makam, merci veya kişinin, Kurula emir ve talimat veremeyeceği, tavsiye veya telkinde bulunamayacağı hükme bağlanmıştır. Kişisel verilerin işlenmesinin disiplin altına alınması ve Anayasada öngörülen başta özel hayatın gizliliği olmak üzere temel hak ve özgürlüklerin korunması ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasların düzenlenmesi amaçlarıyla Kurumun ve Kurulun görevleri Kanunun 20 ve 22 nci maddelerinde detaylı olarak düzenlenmiştir. Kurul, sözü edilen Kanun maddeleri çerçevesinde görevlerini yerine getirmekte olup; Kurumun internet sitesinde yayımlanan Kurul kararlarından da görüleceği üzere, farklı sektörlere ve farklı konulara ilişkin olarak kişisel verilerin korunması hakkına yönelik incelemeler yapılmaktadır.

Kanunun amacı; kişisel verilerin işlenmesinde başta özel hayatın gizliliği olmak üzere kişilerin temel hak ve özgürlüklerini korumak ve kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin yükümlülükleri ile uyacakları usul ve esasları düzenlemek olup; kişisel verileri işlenen gerçek kişiler ile bu verileri tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla işleyen gerçek ve tüzel kişiler Kanun kapsamındadır.

Kanunun 28 inci maddesinde ise, Kanun hükümlerinin tamamen ve kısmen uygulama alanı bulmayacağı istisna halleri sayılmış olup; bu istisna halleri, hükmün lafzında da açıkça ifade edildiği gibi, veri sorumluları bakımından değil, veri sorumlularının bazı kişisel veri işleme faaliyetleri bakımından öngörülmüştür. Veri sorumlularının münhasıran sözü edilen kapsamdaki kişisel veri işleme faaliyetleri bakımından Kanun hükümlerinin tamamı ya da bir kısmı uygulama alanı bulmayacak olup, diğer kişisel veri işleme faaliyetleri bakımından ise Kanun hükümleri geçerli olacaktır. Ayrıca belirtmek gerekir ki, söz konusu maddede sayılan istisna halleri, genel anlamda Avrupa Birliği (AB) mevzuatı ile de uyumluluk arz etmektedir.

Bu çerçevede, 7/23752 esas sayılı yazılı soru önergesi ile Kurumun ve Kurulun görev ve yetkileri kapsamında cevaplandırılması istenilen hususlara ilişkin bilgiler aşağıda belirtildiği gibidir.

1) Kişisel verilerin gerçek anlamda güvence altında tutulmasına yönelik kapsamlı bir yasal düzenleme yapılacak mıdır? Buna dönük çalışmalar yürütülmekte midir?

Bilindiği üzere; 2010 yılında 5982 sayılı Kanunla yapılan Anayasa değişikliği ile

Anayasanın “Özel Hayatın Gizliliği” başlıklı 20 nci maddesine eklenen ilave fıkra;

“Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir.” hükmünü amir bulunmaktadır.

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ise, Anayasanın 20 nci maddesine eklenen son fıkra hükmüne istinaden kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usullerin düzenlenmesi amacıyla 07/04/2016 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Ayrıca, önemle belirtmek gerekir ki, Avrupa Konseyi tarafından tüm üye ülkelerde kişisel verilerin aynı standartlarda korunması ve sınır ötesi veri akışı ilkelerinin belirlenmesi amacıyla hazırlanan 108 sayılı “*Kişisel Verilerin Otomatik İşleme Tabi Tutulması Karşısında Bireylerin Korunması Sözleşmesi*”, 18/02/2016 tarihli ve 29656 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak iç hukukumuzda dâhil edilmiştir.

Kişisel Verileri Koruma Kurumunun karar organı olarak Kişisel Verileri Koruma Kurulu, usulüne uygun olarak teşekkül ettiği 30 Ocak 2017 tarihinden itibaren, 6698 sayılı Kanuna tabi olup kişisel veri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin bu Kanundan doğan yükümlülüklerini yerine getirmeleri, kanunda düzenlenen usul ve esaslara uygun kişisel veri işleme faaliyetleri gerçekleştirmeleri, ayrıca Kanunun yayımı tarihinden önce işlenmiş kişisel verilerin Kanuna uyumlu hale getirilmesi yönünde çalışmalarla başlamıştır. Bu kapsamda, ikincil düzenlemeler dâhil olmak üzere, Kanunun uygulanmasına ilişkin açıklayıcı nitelikte rehberler hazırlanarak Kurum internet sitesinde yayınlanmıştır.

2) Kişisel verilerin büyük çoğunluğunu ellerinde bulunduran Bakanlıklar ile Devlet kurumlarının yaptırım kapsamına alınmasına yönelik bir değişiklik öngörüyor musunuz?

6698 sayılı Kanunun “Kapsam” başlıklı 2 nci maddesi; “*Bu Kanun hükümleri, kişisel verileri işlenen gerçek kişiler ile bu verileri tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla işleyen gerçek ve tüzel kişiler hakkında uygulanır.*” hükmünü amirdir. Görüldüğü üzere; Kanun kişisel verileri işlenen gerçek kişiler ile kişisel verileri kamu yahut özel ayrımı olmaksızın tamamen veya kısmen otomatik olan ya da herhangi bir veri kayıt sisteminin parçası olmak kaydıyla otomatik olmayan yollarla işleyen tüzel kişileri kapsamaktadır.

6698 sayılı Kanunun “*Kabahatler*” başlıklı 18 inci maddesinde ise, Kanunda düzenlenen aydınlatma yükümlülüğü, veri güvenliğine ilişkin yükümlülükler, Veri Sorumluları Siciline kayıt ve bildirim yükümlülüğü ile Kurul kararlarını yerine getirme yükümlülüklerinin ihlali kabahat olarak düzenlenmiş ve bu yükümlülüklerin ihlali Kanunda belirtilen alt ve üst sınırlar içerisinde Kurul tarafından belirlenecek idari para cezası yaptırımına bağlanmıştır. Söz konusu idari para cezaları ise anılan maddenin ikinci fıkrası gereği gerçek ve özel hukuk tüzel kişileri hakkında uygulanmaktadır. Aynı maddenin üçüncü fıkrası ise; “*Birinci fıkrafta sayılan eylemlerin kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları bünyesinde işlenmesi hâlinde, Kurulun yapacağı bildirim üzerine, ilgili kamu kurum ve kuruluşunda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında görev yapanlar hakkında disiplin hükümlerine göre işlem yapılır ve sonucu Kurula bildirilir.*” hükmünü amir olup; kabahat olarak düzenlenen ve idari para cezası yaptırımı öngörülen eylemlerin kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki

meslek kuruluşları bünyesinde işlenmesi halinde, Kurul tarafından ilgili kamu kurum ve kuruluşunda görevli memurlar, diğer kamu görevlileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında görev yapanlar hakkında disiplin hükümlerine göre işlem tesis edilmesi yönünde kararlar alınmakta ve karar gereğinin yerine getirilip getirilmediği takip edilmektedir. Söz konusu hüküm, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının ve çalışanlarının Kanunda yer alan yaptırımlardan istisna olduğu anlamına gelmemektedir.

Bunun yanı sıra, Kanunun şikâyet üzerine veya resen incelemenin usul ve esaslarının düzenlendiği 15 inci maddesinde kamu ya da özel hukuk tüzel kişileri bakımından ayrıma gidilmemiş olup; Kurul, hukuka aykırılığın nezdinde gerçekleştiği veri sorumlusunun sıfatından bağımsız olarak, tespit ettiği hukuka aykırılıkların giderilmesine karar verebileceği gibi, kişisel veri işlenmesinin veya kişisel verinin yurt dışına aktarılmasının durdurulmasına da karar verebilme yetkisini haizdir.

3) Kişisel Verileri Koruma Kurumu, kişisel verileri tüm kamu kurumları ile Bakanlıklar nezdinde, istihbari bilgiler toplanması aşamasında koruyor mu? Yahut ne düzeyde koruyor? Kişisel verileri yayan, başka siyasi parti yahut kişilerle paylaşanlar hakkında hiç yaptırım uygulandı mı? Yahut neden uygulanmıyor?

Öncelikle belirtmek gerekir ki, Kanun hükümleri bağlamında, kişisel verilerin veri sorumlusu tarafından üçüncü kişilerle paylaşılması kişisel verilerin aktarılması anlamına gelmektedir. Kişisel verilerin aktarılması hususu ise, Kanunun 8 inci maddesinde düzenlenmiş olup; anılan maddeye göre; kişisel verilerin ilgili kişinin açık rızası olmaksızın aktarılamayacağı, ancak 5 inci maddenin ikinci fıkrasında, özel nitelikli kişisel veriler bakımından ise yeterli önlemler alınmak kaydıyla 6 ncı maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen şartlardan birinin bulunması halinde, ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın aktarılabilirliği hükme bağlanmıştır. Ayrıca, Kanunun 8 inci maddesinin üçüncü fıkrasında kişisel verilerin aktarılmasına ilişkin diğer kanunlarda yer alan hükümlerin saklı olduğu hükmü yer almaktadır.

Buna göre, Kanunun kişisel verilerin işlenme şartlarının düzenlendiği 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında sayılan ; *"-Kanunlarda açıkça öngörülmesi, -Fiili imkânsızlık nedeniyle rızasını açıklayamayacak durumda bulunan veya rızasına hukuki geçerlilik tanınmayan kişinin kendisinin ya da bir başkasının hayatı veya beden bütünlüğünün korunması için zorunlu olması, -Bir sözleşmenin kurulması veya ifasıyla doğrudan doğruya ilgili olması kaydıyla, sözleşmenin taraflarına ait kişisel verilerin işlenmesinin gerekli olması, -Veri sorumlusunun hukuki yükümlülüğünü yerine getirebilmesi için zorunlu olması, -İlgili kişinin kendisi tarafından alenileştirilmiş olması, -Bir hakkın tesisi, kullanılması veya korunması için veri işlenmesinin zorunlu olması, -İlgili kişinin temel hak ve özgürlüklerine zarar vermemek kaydıyla, veri sorumlusunun meşru menfaatleri için veri işlenmesinin zorunlu olması"* hallerinde, ayrıca Kanunun özel nitelikli kişisel verilerin işlenme şartlarının düzenlendiği 6 ncı maddesinin üçüncü fıkrasındaki; *"Birinci fıkrafta sayılan sağlık ve cinsel hayat dışındaki kişisel veriler, kanunlarda öngörülen hâllerde ilgili kişinin açık rızası aranmaksızın işlenebilir. Sağlık ve cinsel hayata ilişkin kişisel veriler ise ancak kamu sağlığının korunması, koruyucu hekimlik, tıbbî teşhis, tedavi ve bakım hizmetlerinin yürütülmesi, sağlık hizmetleri ile finansmanın planlanması ve yönetimi amacıyla, sır saklama yükümlülüğü altında bulunan kişiler veya yetkili kurum ve kuruluşlar tarafından ilgilinin açık rızası aranmaksızın işlenebilir."* hükmünde yer alan şartların varlığı halinde kişisel verilerin ilgili kişinin açık rızası olmaksızın aktarılması hukuken mümkündür.

Bununla birlikte, Kanun hükümlerinin uygulama alanı bulmayacağı kişisel veri işleme faaliyetlerinin düzenleme altına alındığı 28 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde;

"Kişisel verilerin millî savunmayı, millî güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini veya ekonomik güvenliği sağlamaya yönelik olarak kanunla görev ve yetki verilmiş kamu kurum ve kuruluşları tarafından yürütülen önleyici, koruyucu ve istihbari faaliyetler kapsamında işlenmesi." hükmüne yer verilmiştir. Görüldüğü üzere, kanunla görev ve yetki verilmiş kamu kurum ve kuruluşları tarafından millî savunmayı, millî güvenliği, kamu güvenliğini, kamu düzenini veya ekonomik güvenliği sağlamaya yönelik olarak yürütülen önleyici, koruyucu ve istihbari faaliyetler kapsamında gerçekleştirilen kişisel veri işleme faaliyetleri bakımından Kanun hükümleri uygulama alanı bulmamaktadır.

Tüm bu açıklamalar doğrultusunda, kişisel verilerin aktarılmasına ilişkin şikâyet ve ihbar başvuruları, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri kapsamında her somut olay özelinde değerlendirilmekte ve gerekli işlemler tesis edilmektedir.

Öte yandan, Kanunun 17 nci maddesinin birinci fıkrasında, kişisel verilere ilişkin suçlar bakımından 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 135 ila 140 ncı madde hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır. 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 136 ncı maddesinin birinci fıkrası ise; *"Kişisel verileri, hukuka aykırı olarak bir başkasına veren, yayan veya ele geçiren kişi, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır."* hükmünü amir bulunmakta olup, Kurul tarafından, veri ihlal bildirimleri üzerine veya inceleme sırasında suç unsurunun tespit edilmesi halinde ilgili mercilere suç duyurusunda bulunulmaktadır.

4) Kuruma kişisel verilerin kullanımına dair kaç başvuru yapılmıştır? Bu başvurular ne şekilde neticelenmiştir? 5) Kuruma gelen başvuruların konu ve içerikleri nedir? Bu konuda kategorik ve istatistiki bilgi mevcut mudur?

Kişisel Verileri Koruma Kurumu, Kurul üyelerinin atanması ve Kurumun teşkilatlanması süreçlerinin tamamlandığı 2017 yılından bu yana ihbar ve şikâyetleri incelemekte olup, Kuruma intikal eden ihbar ve şikâyetlerin büyük çoğunluğu medya, bankacılık, finans, telekomünikasyon, bilişim, sağlık sektörlerine ve kamuya ait bulunmaktadır. Bu çerçevede, 2019 yıl sonu itibariyle Kurumumuza toplam 1489 ihbar ve şikâyet başvurusu yapılmış olup, 845 başvuru sonuçlandırılmış, yapılan incelemeler sonucu toplam 11.500,828-TL idari para cezası kesilmiştir. Ayrıca 2019 yıl sonu itibariyle Kurumumuza ulaşan toplam 168 veri ihlal bildiriminin 74'ü sonuçlandırılmıştır.

6) Kurum ve bakanlıklar nezdinde hiç şikâyet başvurusu yapılmış mıdır? Şayet başvuru olduysa bu tür başvurular ne şekilde karara bağlamıştır?

Bakanlıklar, kamu kurum ve kuruluşları ve diğer kamu tüzel kişilikleri hakkında Kurumumuza intikal eden ihbar ve şikâyetler konusunda da Kanunda belirtilen başvuru usul ve esasları geçerli olup; Kanunda belirtilen koşulların ortaya çıkması halinde bu başvurular Kurumumuzca incelenmekte ve gerekli işlemler tesis edilmektedir. Bu noktada belirtmek gerekir ki, Kanunun 18 inci maddesinin üçüncü fıkrasında, birinci fıkrada sayılan eylemlerin kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları bünyesinde işlenmesi hâlinde, Kurulun yapacağı bildirim üzerine, ilgili kamu kurum ve kuruluşunda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında görev yapanlar hakkında disiplin hükümlerine göre işlem yapılacağı ve sonucunun Kurula bildirileceği hükme bağlanmıştır. Bu çerçevede, 2017-2019 yılları arasında Kurul tarafından Kanunun 18 inci maddesinin (3) numaralı fıkrası hükümleri kapsamında kamu kurum ve kuruluşları hakkında 11 adet idari yaptırım kararı tesis edilmiştir.

7) Engelli, kısıtlı, tutuklu yahut hükümlülere ait bilgilerin Adalet Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, SGK tarafından paylaşıyor olması bir usulsüzlük değil mi? Bu tür usulsüzlükler karşısında Kurum ne tür çalışmalar yapmıştır? Bu yönlü şikâyet başvuruları nasıl değerlendirilmiştir? Bu usulsüzlüklere karşı neden önlem alınmıyor ve yaptırım uygulanmıyor?

Belirtmek gerekir ki, bakanlıklar ile kamu kurumları da veri sorumlusu olarak 6698 sayılı Kanun hükümleri çerçevesinde kişisel veri işleme faaliyetlerini gerçekleştirmekle yükümlüdürler. Dolayısıyla, kişisel veri işleme şartlarına, veri sorumlularının diğer hukuki yükümlülüklerine aykırı kişisel veri işleme faaliyetlerine ilişkin olarak, Kanunun “*Şikâyet üzerine veya resen incelemenin usul ve esasları*” başlıklı 15 inci maddesi gereğince; Kurul şikâyet üzerine veya ihlal iddiasını öğrenmesi durumunda resen, görev alanına giren konularda gerekli incelemeyi yapmaktadır. Bu kapsamda, kişisel verilerin aktarılmasına ilişkin şikâyet ve ihbar başvuruları kapsamında inceleme işlemleri yerine getirilerek, gerekli işlemler tesis edilmektedir.

8) Para cezaları yalnızca gerçek ve özel tüzel kişilere uygulanmakta olup bu yöntem caydırıcı mıdır? Bu tür yaptırımların caydırıcı olup olmadığı yönünde bir çalışma yürütüldü mü?

Yukarıda da belirtildiği üzere, Kanunun 18 inci maddesinde sayılan eylemlerde bulunan gerçek kişiler ile özel hukuk tüzel kişileri hakkında idari para cezası uygulanmakta iken, bu eylemlerin kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları bünyesinde işlenmesi hâlinde, ilgili kamu kurum ve kuruluşunda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında görev yapanlar hakkında disiplin hükümlerine göre işlem tesis edilmektedir.

5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17 nci maddesinin ikinci fıkrasında idarî para cezasının, kanunda alt ve üst sınırı gösterilmek suretiyle de belirlenebileceği, bu durumda, idarî para cezasının miktarı belirlenirken işlenen kabahatin haksızlık içeriği ile failin kusuru ve ekonomik durumunun birlikte göz önünde bulundurulacağı hükme bağlanmıştır. Bu kriterlerin yanı sıra, Kurula intikal eden her somut olay kendi içinde ayrıca değerlendirilmekte, olayın gerçekleşme biçimi, kişisel verinin geniş bir kitle ile paylaşılıp paylaşılmadığı, veri sorumlusunun niteliği ve olaya konu kişisel verinin niteliği gibi ilave kriterler de göz önünde bulundurulmaktadır. Bu kapsamda, veri sorumlularının malvarlığında azalmaya sebep olan idari para cezalarının yanında, esasen Kurul’un haiz olduğu kişisel veri işleminin durdurulmasına karar verme yetkisi, Kurul tarafından tesis edilen idari yaptırımların hakkında idari yaptırım kararı tesis edilen veri sorumlusunun unvanına da yer verilmek suretiyle kamuoyu ile paylaşılması gibi işlemlerle de idari yaptırımların caydırıcı olması sağlanmaktadır.

9) Kanunun uygulanmasında Avrupa Veri Koruma Tüzüğü ne kadar etkilidir? Kurum bu tüzükle uyumlu çalışmalar yürütüyor mu? Ortaklaşa çalışmaların yürütüldüğü hususlar nelerdir?

AB vize serbestisi kriterleri kapsamında, mevzuatımızın AB hukuku ile uyumu konusunda sürdürülen çalışmaların yanı sıra, Kurul görev alanına giren iş ve işlemleri tesis ederken de GDPR hükümlerini dikkate almaktadır. Örneğin; Kanunun 12 nci maddesinin beşinci fıkrası uyarınca işlenen kişisel verilerin kanuni olmayan yollarla başkaları tarafından elde edilmesi hâlinde veri sorumlusunun bu durumu en kısa sürede ilgilisine ve Kurula bildirmesi noktasında geçerli olan “en kısa sürede” ibaresi GDPR’ın 33 üncü maddesi ile

uyumlu olarak, Kurulun 24/01/2019 tarihli ve 2019/10 sayılı kararı ile “72 saat” olarak belirlenmiştir.

Aynı şekilde, yurt dışına kişisel veri aktarımında veri sorumlularınca hazırlanacak taahhütnameler, güvenli ülke formları gibi Kurul tarafından tesis edilen kararlarda GDPR ve AB uygulamaları dikkate alınmaktadır. Bununla birlikte, uluslararası alanda gerçekleştirilen kişisel verilerin korunmasına ilişkin uluslararası sempozyum ve konferanslar yakından takip edilerek gerekli görüldüğünde katılım sağlanmakta, ayrıca iyi uygulama örnekleri oluşturulmasını teminen AB ülkeleri veri koruma otoriteleri ile de toplantılar gerçekleştirilmektedir.

10) Dijital dönüşüm hususuna ilişkin çalışma yürütülmekte midir?

Kurum dâhilinde elektronik ortamda gerekli uygulama geliştirmeleri yapılmakta olup; bahse konu elektronik uygulamalara ilişkin olarak Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi ile işbirliği çerçevesinde gerek E-Devlet yapısı gerek Kurum resmi internet sitesi üzerinden çalışmalara devam edilmektedir. Dijital Dönüşüm Ofisi ile gerçekleştirilen çalışmalar Kurum resmi internet sitesi üzerinden kamu ile paylaşılmaktadır. Bu doğrultuda; Kurumumuz resmi internet sitesinde 26 Nisan 2019 tarihli ve “*Verbis Hizmetleri Artık e-Devlet Kapısında*” başlıklı duyuru yayımlanmıştır.

11) Çocukların kişisel verilerinin korunması adına bir çalışma yürütülmekte midir? Çocukların görüntülerinin ve sair bilgilerinin instagram yahut youtube gibi mecralardaki paylaşımlarına ilişkin önleyici çalışmalar yürütülecek midir?

Kanunun 3 üncü maddesinde yer alan “*ilgili kişi*” tanımından da anlaşılacağı üzere; kişisel verisi işlenen tüm gerçek kişiler Kanun kapsamında koruma altına alınmış olup; çocuklar da ilgili kişi konumundadır. Öyle ki, kişisel verilerin korunması bakımından çocuğun ayrıca gözetilmesi önemli bir gerekliliktir. Zira, çocukların gerek yaşları itibariyle gerek algı düzeyleri itibariyle kişisel verilerinin işlenmesinin doğuracağı sonuçları öngörememeleri, riskleri algılayamamaları ve bertaraf edememeleri, haklarını ve haklarının kullanımının nasıl sağlanacağını bilmemeleri, özellikle herkesin kolaylıkla erişim sağlayabildiği dijital ortamların içerdiği tehditler bakımından oldukça zayıf olmaları dolayısıyla, ayrıca korunmaları gerekmektedir. Bundan ötürü, çocukların verilerinin işlenmesinin söz konusu olması halinde, özel bir koruma temin edilmesi ve çocuğun savunmasızlığı ya da tecrübesizliğinden yararlanılmamasının sağlanması oldukça büyük bir önem teşkil etmektedir. Tüm bu risklerin ve konunun hassasiyetinin bilincinde olarak, Kurumumuz bünyesinde bu alana münhasır olarak “*Çocuk Komisyonu*” kurulmuş olup; çalışmaları hâlihazırda devam etmektedir. Bununla birlikte, çocuklarda veri koruma bilinci ve farkındalık oluşması amacıyla çocukların katılımıyla seminerler düzenlenmekte ve yapılan etkinliklerle çocukların da kişisel verilerinin korunması konusunda bilgi sahibi olması sağlanmaktadır.

12) Bakanlık ve kurumlarda kişisel veriler depo edilmiş olup bu verilerin nerelerle paylaşıldığı bilgisi mevcut mudur? Kullanım amacı dışına çıkılmasına yönelik tedbirler alınıyor mu?

6698 sayılı Kanun kapsamında veri sorumlusu; kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişiyi ifade etmektedir. Veri sorumlusu kişisel veri işleme faaliyetlerini yerine getirirken; verilerin hangi kayıt ortamlarında ne şekilde işleneceği ve muhafaza edileceğini, mevcut şartlar karşısında alınacak veri güvenliğine ilişkin teknik ve idari tedbirlerin neler olacağını, veri kayıt sisteminde kayıtlı bir kişisel verinin işleme şartlarının tamamının ortadan

kalkıp kalkmadığını, kişisel verilerin silinmesi, yok edilmesi veya anonim hale getirilmesi için gerekli en uygun yöntemin hangisi olduğunu, aynı veri tabanında veya manuel ortamlardaki kişisel verilerden işleme şartının devam etmesi nedeniyle saklanmaya devam edilecek başka kişisel verilerin bu durumdan ne şekilde etkileneceğini ve alınması gereken önlemlerin neler olduğunu belirlemekle yükümlüdür.

Bununla birlikte, Kanunun 16 ncı maddesinin ikinci fıkrasında; *“Kişisel verileri işleyen gerçek ve tüzel kişiler, veri işlemeye başlamadan önce Veri Sorumluları Siciline kaydolmak zorundadır. Ancak, işlenen kişisel verinin niteliği, sayısı, veri işlemenin kanundan kaynaklanması veya üçüncü kişilere aktarılma durumu gibi Kurulca belirlenecek objektif kriterler göz önüne alınmak suretiyle, Kurul tarafından, Veri Sorumluları Siciline kayıt zorunluluğuna istisna getirilebilir.”* hükmü yer almaktadır. Buna göre, genel kural olarak kişisel veri işleyen gerçek ve tüzel kişilerin Veri Sorumluları Siciline kayıt yükümlülüğü bulunmakla birlikte Kurul tarafından bu yükümlülüğe istisna getirilebilmektedir.

Buna göre, genel kural olarak özel kurum ve kuruluşlar gibi kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları da veri sorumlusu sıfatıyla Veri Sorumluları Sicil Bilgi Sistemine (VERBİS) kayıt olmak zorundadır. Söz konusu kayıt esnasında; veri sorumluları tarafından, faaliyetleri çerçevesinde işledikleri kişisel veri kategorileri, işleme amaçları, saklama süreleri, alınan teknik ve idari tedbirler, işlenen kişisel verilerin aktarılma durumu ve kişisel verisi işlenen ilgili kişilere ait bilgilerin **başlıklar halinde** bilgi girişi yapılması gerekmektedir. Girilen bu bilgiler, Veri Sorumluları Sicili Hakkında Yönetmeliğin 7 nci maddesinin ikinci fıkrası gereğince; Kurum tarafından kamuya açık olarak tutulacağından kişisel veri işleme faaliyetlerinde tam bir şeffaflık ve hesap verilebilirlik sağlanacaktır.

Yukarıda da ifade edildiği üzere, VERBİS üzerinde veri sorumluları, işledikleri **kişisel veri kategorilerini** kaydetmektedirler. Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının ilgili mevzuata dayanarak işledikleri ve kendi veri tabanlarında sakladıkları kişisel verilerin Kurumumuza aktarılması gibi bir durum söz konusu değildir.

Kişisel verisi işlenen ilgili kişilerce, kendilerine ait kişisel verilerin Kanuna aykırı işlendiğinin düşünülmesi halinde, kamuya açık olan VERBİS üzerinden sorgulama yapılarak, veri sorumlusunun işlediği kişisel veri kategorilerine, işleme amaçlarına, saklama sürelerine, alınan teknik ve idari tedbirlere, kişisel verilerin aktarılma durumuna ve kişisel verisi işlenen kişilere ait bilgilerin başlıklar halinde görüntülenebilmesi, veri sorumlusu tarafından hukuka aykırı hareket edildiğinin düşünülmesi halinde öncelikle veri sorumlusuna başvurulması ve gerekmesi halinde Kurum’a şikâyet başvurusu yapılabilmesi mümkündür. Veri sorumluları tarafından kişisel verilerin hukuka aykırı işlenmesi ile kişisel verilere hukuka aykırı erişilmesini önlemek ve kişisel verilerin muhafazasını sağlamak amacıyla veri güvenliğini sağlamak amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli teknik ve idari tedbirlerin alınmadığının şikâyet üzerine veya resen tespiti halinde ise Kurul tarafından, tespit edilen hukuka aykırılıkların veri sorumlusu tarafından giderilmesine karar verilebildiği gibi, Kanunun 18 inci maddesi kapsamında yaptırım uygulanmasına da karar verilebilmektedir. Bununla birlikte Kurul, telifisi güç veya imkânsız zararların doğması ve açıkça hukuka aykırılık olması hâlinde, veri işlenmesinin veya verinin yurt dışına aktarılmasının durdurulmasına karar verebilmektedir.